

Nr 192.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen angående anslag till uppförande av bostadslägenheter vid Västerås' ångkraftstation; given Stockholms slott den 19 mars 1918.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över civilärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att *dels* för uppförande av bostadslägenheter för personalen vid Västerås' ångkraftstation på tilläggsstat för år 1918 under utgifter för kapitalökning anvisa ett reservationsanslag av 165,000 kronor, att utgå av låne-medel;

dels ock, vid bifall härtill, besluta, att de i förslaget till nämnda tilläggsstat bland inkomsterna under rubriken »I. Fast upplåning» upptagna lånemedel skola höjas med 165,000 kronor.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott; och Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Axel Schotte.

*Utdrag av protokollet över civilärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 19
mars 1918.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
Statsråden PETERSSON,
SCHOTTE,
PETRÉN,
NILSON,
LÖFGREN,
friherre PALMSTIERNA,
RYDÉN,
UNDÉN,
THORSSON.

Departementschefen, statsrådet Schotte anförde:

För anläggning av en ångkraftstation i Västerås för Älvkarleby kraftverk har 1915 års riksdag beviljat ett anslag av 1,650,000 kronor samt därav för år 1916 anvisat ett belopp av 1,000,000 kronor. Därefter har 1916 års riksdag dels av det för anläggande av ångkraftstationen beviljade anslaget å 1,650,000 kronor för år 1917 anvisat återstående beloppet 650,000 kronor, dels ock för utvidgning av ångkraftstationen beviljat ett anslag av 1,500,000 kronor och därav för år 1917 anvisat ett belopp av 1,000,000 kronor. Vidare har 1917 års riksdag av det för utvidgning av ångkraftstationen beviljade anslaget å 1,500,000 kronor för år 1918 anvisat återstående beloppet, 500,000 kronor.

Slutligen har innevarande års riksdag beslutat att för en tredje utbyggnad av ångkraftstationen bevilja ett anslag av 1,500,000 kronor samt därav för år 1919 såsom reservationsanslag anvisa ett belopp av 1,000,000 kronor.

I skrivelse den 5 mars 1918 har vattenfallsstyrelsen gjort framställning om anslag till uppförande av bostäder för personalen vid ångkraftstationen i Västerås. Styrelsen anför därvid följande:

Vattenfalls-
styrelsen.

»Vid statens ångkraftstation i Västerås finnes för närvarande uppfört ett bostadshus, inrymmande lägenheter för en driftverkmästare, två maskinister och en portvakt.

Anslagskraven för uppförandet av ångkraftstationen hava hittills icke upptagit kostnader för ytterligare bostäder för driftpersonalen, emedan vattenfallsstyrelsen räknat med, att bostäder skulle kunna erhållas i den närbelägna staden.

Emellertid har nu frågan kommit i ett annat läge. Den allt svårare bostadsbristen gör det nämligen nästan omöjligt för ångkraftstationens maskinpersonal, vilken till största delen rekryteras från annan ort än Västerås, att skaffa sig bostäder, och medför detta förhållande givetvis svårigheter beträffande personalanskaffningen.

Vattenfallsstyrelsen anser det därför numera i driftens intresse så godt som nödvändigt att skaffa ytterligare bostäder för driftpersonalen. Dessa böra planeras för 20 lägenheter eller så, att desamma jämte det nu befintliga bostadshuset bliva tillräckliga för den maskinistpersonal, som inom 3 à 4 år kan antagas vara fästad vid ångkraftstationen.

För närvarande är det emellertid tillräckligt, om hälften av dessa lägenheter utföres och resten uppskjutes till längre fram, då byggnadskostnaderna kunna antagas vara lägre.

Kostnaderna för de första 10 lägenheterna kunna beräknas till 13,500 kronor per lägenhet eller sammanlagt 135,000 kronor. Härtill måste läggas en summa av 30,000 kronor för tomtförvärv, varför utgifterna för den första utbyggnaden av bostäderna sammanlagt skulle utgöra 165,000 kronor.

Trots de höga byggnadskostnaderna kan emellertid med hänsyn till driften vid kraftstationen ett uppskjutande av arbetena svårligen komma ifråga.»

Vattenfallsstyrelsen har därför hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till utförande av bostadslägenheter för personalen vid statens ångkraftstation i Västerås på tilläggsstat för år 1918 anvisa ett anslag av 165,000 kronor.

Enligt vad jag inhämtat, äro de föreslagna tio bostadslägenheterna samtliga avsedda att inredas med två rum och kök. Erfarenheten har nämligen visat, att det för driftpersonalen icke är lämpligt anordna enrumslägenheter, i det de personer, som haft nattjänstgöring, äro i behov av ett

Departements-
chefen.

rum, där de kunna sova ostört under dagen, och detta åtminstone i barnrika familjer icke låter sig göra inom det utrymme, som en enrums-lägenhet bjuder. Emellertid äro lägenheterna avsedda att utföras så, att ett av rummen i varje lägenhet, om förhållandena så medgiva, skall kunna avskiljas som enkelrum. Rummen komma att utföras med en golvyta av i medeltal 18 kvadratmeter.

Kostnadsberäkningarna avse närmast uppförandet av bostadshus inne i Västerås' stad. Emellertid föreligger även ett annat alternativ, nämligen att förlägga bostäderna invid kraftstationen. I detta fall komma de beräknade kostnaderna för tomtförvärv antagligen att reduceras eller eventuellt bortfalla, men bliva å andra sidan byggnadskostnaderna något högre, då bostäderna vid detta läge icke lämpligen kunna utföras så sammanträngda som inuti staden. Enligt vad som upplysts, torde totalkostnaderna för bostäderna bliva ungefärligen desamma vid båda alternativen.

Förslaget att förlägga bostäderna invid ångkraftstationen är emellertid ur flera synpunkter mera tilltalande än det andra alternativet. Förutom fördelar beträffande administration och övervakning har man nämligen att räkna med rent ekonomiska fördelar i form av förminskade driftkostnader, i det varmvatten för uppvärmning och elektrisk kraft för belysning direkt kunna distribueras från förefintliga anläggningar vid ångkraftstationen. En ännu större fördel vinnes därigenom, att driftpersonalen omedelbart är till hands, för den händelse ångkraftstationen av en eller annan anledning plötsligt måste sättas i gång.

All för uppförande av bostäder lämplig mark i närheten av ångkraftstationen innehaves emellertid av Västmanlands regemente. Begärt besked har ännu icke erhållits, huruvida det för bostäderna erforderliga markområdet med hänsyn till dess betydelse ur övningssynpunkt kan avstås, men torde, enligt vad jag inhämtat, goda utsikter förefinnas för en tillfredsställande lösning av denna fråga.

Den av vattenfallsstyrelsen beräknade kostnaden för bostadslägenheterna, inberäknat utgift för tomtförvärv, slutar å 165,000 kronor, eller 16,500 kronor för varje lägenhet. Detta sistnämnda belopp överstiger visserligen betydligt den kostnad för varje lägenhet av motsvarande storlek eller 9,250 kronor, som beräknades för det bostadshus vid Älvkarleby kraftverk, till vars uppförande 1917 års riksdag lämnade sitt medgivande. Orsaken till att kostnaderna nu beräknats så högt är att söka i de särskilt under det senaste året i hög grad stegrade arbets- och materialkostnaderna.

Då det med hänsyn till driftens vid ångkraftstationen uppehållande och framtida utvidgning på ett tillfredsställande sätt är nödvändigt att bereda tillräckligt antal bostadslägenheter för driftpersonalen därstädes, har jag ansett mig böra förorda vattenfallsstyrelsens framställning. Det föreslagna beloppet, 165,000 kronor, torde böra utgå av lånemedel och anvisas såsom anslag för kapitalökning. Då trots de nuvarande höga byggnadskostnaderna ett uppskjutande av de ifrågasatta byggnadsarbetena svårligen kan ske, synes berörda belopp böra anvisas å tilläggsstat för år 1918. Vid bifall härtill torde de i nämnda tilläggsstat bland inkomsterna under rubriken »I. Fast upplåning» upptagna lånemedel böra höjas med 165,000 kronor.

På grund av vad sålunda anförts får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels för uppförande av bostadslägenheter för personalen vid Västerås' ångkraftstation på tilläggsstat för år 1918 under utgifter för kapitalökning anvisa ett reservationsanslag av 165,000 kronor, att utgå av lånemedel;

dels ock, vid bifall härtill, besluta, att de i förslaget till nämnda tilläggsstat bland inkomsterna under rubriken »I. Fast upplåning» upptagna lånemedel skola höjas med 165,000 kronor.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnade, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skulle avlåtast till riksdagen.

Ur protokollet:

Gunnar Corin.
